

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

تبیین کلیدواژه "ما می‌توانیم" در بیانات رهبر معظم انقلاب

(براساس بیانات رهبر معظم انقلاب از ۱۳۷۰ تا کنون)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: امید جلوداریان

این پژوهش به بررسی و تحلیل محتوای بیانات رهبر معظم انقلاب درباره "اصل و باور ما می‌توانیم" از سال ۱۳۷۰ تاکنون می‌پردازد.

رهبر انقلاب، حضرت امام را مظهر اعتقاد به خودباوری و اعتقاد به اصل "ما می‌توانیم" را آموزه امام بزرگوار برای همه ملت ایران می‌داند و تزریق روحیه "مامی‌توانیم" را از مظاهر عقلانیت امام و جذآبیت‌های شعارهای امام و عامل جذب جوانان به نهضت امام برمی‌شمارند.

براساس بیانات رهبر معظم انقلاب، شعار "مامی‌توانیم" از ارزش‌ها و اصول بنیادین انقلاب است و انقلاب توانسته است این روحیه و باور را به همگان تزریق کند.

چگونگی تحقق باور "مامی‌توانیم" موضوع دیگری است که در بیانات رهبر انقلاب به آن اشاره شده‌است؛ براین اساس و برمبنای آیه شریفه "ذلک بأنّ اللّٰه لم یک مغیّرا نعمه أنعمها علی قوم حتّٰی یغیّروا ما بأنفسهم"، تحقق باور "ما می‌توانیم" در مرحله نخست، نیازمند تغییر است. "تقویت عقل و علم و عزم"، "وجود مدیریت جهادی" و "نگاه به واقعیت‌های کشور" از دیگر لوازم تحقق باور ما می‌توانیم براساس بیانات رهبر معظم انقلاب است.

از دیگر شاخص‌هایی که درباره اصل "مامی‌توانیم" در بیانات رهبر انقلاب وجود دارد، "قرآنی بودن فرهنگ ما می‌توانیم" براساس آیه شریفه "ولاتهنوا و لاتحزنوا و انتم الاعلون ان کنتم مؤمنین" است. براین مبنا "مامی‌توانیم" از مجموعه عناصر قوه عقلانی نظام اسلامی و از مصادیق گفتمان هویت اسلامی و مرتبط با شرف و کرامت مردم و دفاع از ارزش‌های کشور است.

رهبر معظم انقلاب همچنین از "چالش ذهنی نمی‌توانیم" نام می‌برند و آن را از مهم‌ترین چالش‌های کشور می‌دانند و موانع اصلی در مسیر تحقق باور "ما می‌توانیم" را پراکندن یأس و تیره کردن افق و منحرف کردن استعدادها برمی‌شمارند. بهره‌گیری دشمن از تاکتیک‌های جنگ روانی برای القای روحیه نمی‌شود و نمی‌توانیم از دیگر محورهایی است که رهبر معظم انقلاب در این باره به آن اشاره می‌کنند.

از دیگر محورهای مرتبط با "باور مامی‌توانیم" در بیانات رهبر معظم انقلاب، "مصادیق ماتوانستیم" است که از جمله آنها، پیشرفت‌های هسته‌ای، پیشرفت در زمینه سلول‌های بنیادی، پیشرفت در زمینه نانو، پیشرفت در زمینه هوافضا، اقتدار دفاعی و موشکی، گسترش جامعه دانشگاهی، پیشرفت در سدسازی و نیروگاه سازی، پیشرفت در ساخت‌های صنعتی و طراحی ماشین‌ها و هواپیماهاست.

الف) اصل "ما می توانیم" و امام (ره):

- ۱- امام، مظهر اعتقاد به خودباوری و ما می توانیم
- ۲- اعتقاد به اصل ما می توانیم، آموزه امام بزرگوار برای همه ملت ایران
- ۳- تزریق روحیه ما می توانیم، از مظاهر عقلانیت امام (ره)
- ۴- ما می توانیم از جذابیتهای شعارهای امام (ره):
 - ۴-۱- شعار ما می توانیم از عوامل جذب جوانان به نهضت امام (ره)

ب) "اصل ما می توانیم" و انقلاب:

- ۱- ما می توانیم از ارزشها و اصول بنیادین انقلاب
- ۲- انقلاب و تزریق روحیه و باور ما می توانیم به همگان

ج) تحقق شعار "ما می توانیم":

- ۱- تحقق باور ما می توانیم نیازمند تغییر:
 - ۱-۱- ذلک بأنّ الله لم یک مغیراً نعمه أنعمها علی قوم حتی یغیروا ما بأنفسهم
- ۲- تحقق شعار ما می توانیم با تقویت عقل و علم و عزم
- ۳- محقق شدن شعار ما می توانیم با مدیریت جهادی
- ۴- تحقق ما می توانیم براساس نگاه به واقعیتهای کشور
- ۵- پیشرفت های کشور نشانه تحقق شعار ما می توانیم

د) اهمیت اصل "ما می توانیم":

- ۱- قرآنی بودن فرهنگ ما می توانیم:
 - ۱-۱- ولاتهنوا و لاتحزنوا و انتم الاعلون ان کنتم مؤمنین
- ۲- ما می توانیم از مجموعه عناصر قوه عقلانی نظام اسلامی
- ۳- ما می توانیم از مصادیق گفتمان هویت اسلامی

اصل "ما می توانیم":

- ۴- ما می توانیم، شعاری مقبول نزد همه انسان‌های منصف
- ۵- آرمان بودن باور ما می توانیم
- ۶- مرتبط بودن شعار ما می توانیم با شرف، کرامت و دفاع از ارزش‌های کشور

ه) باور "ما می توانیم" و پیشرفت و تعالی کشور:

- ۱- رسیدن ایران به قلّه تمدن اسلامی با باور ما می توانیم
- ۲- روحیه ما می توانیم از سنگرهای بزرگ پیروزی ملت
- ۳- ما می توانیم از ارکان اصلی پیشرفت کشور
- ۴- ما می توانیم از مهم‌ترین مولفه‌های معنوی پیشرفت کشور
- ۵- چالش ذهنی "نمی توانیم" از مهم‌ترین چالش‌های کشور

اصل "ما می توانیم":

و) موانع اصلی در مسیر تحقق باور "ما می توانیم":

- ۱- پراکندن یأس و تیره کردن افق
- ۲- منحرف کردن استعدادها
- ۳- برخورد‌های سخت و خشن مانند تحمیل تهاجم نظامی

ز) اصل "ما می توانیم" و دشمن:

- ۱- تخریب ژن نمی توانیم در ملت ما از دوران قاجار تا دوران پهلوی
- ۲- بهره‌گیری دشمن از تاکتیک‌های جنگ روانی برای القای روحیه نمی شود و نمی توانیم
- ۳- تلقین نمی توانیم از ابزارهای مؤثر دشمنان برای تسلط بر ملتها

(ح) برخی مصادیق عینی "ما توانستیم":

- ۱- پیشرفت‌های هسته‌ای
- ۲- پیشرفت در زمینه سلول‌های بنیادی
- ۳- پیشرفت در زمینه نانو
- ۴- پیشرفت در زمینه هوافضا
- ۵- اقتدار دفاعی و موشکی
- ۶- گسترش جامعه دانشگاهی
- ۷- پیشرفت در سدسازی و نیروگاه سازی
- ۸- ساخت‌های صنعتی
- ۹- سازه‌های ساختمانی، عمران و مهندسی‌های گوناگون
- ۱۰- طراحی ماشین‌ها و هواپیماها

(ط) بایدها و ضرورت‌های اصل "ما می توانیم":

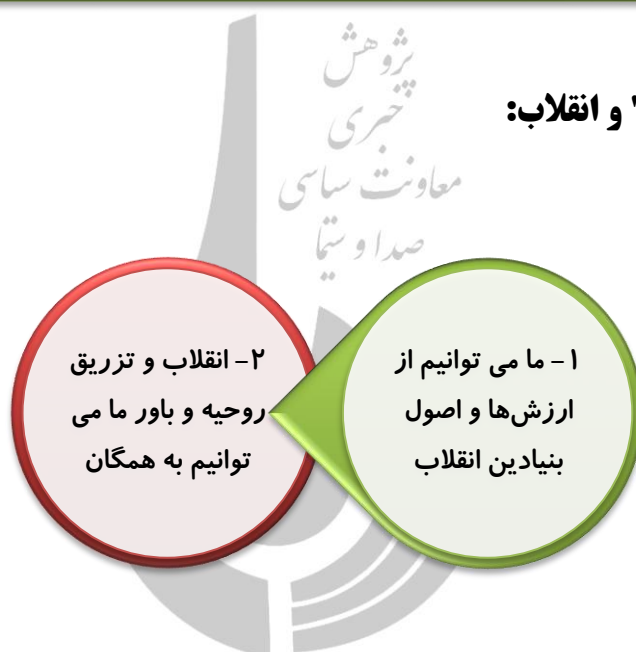
- ۱- لزوم وجود داشتن روحیه "می توانیم" در مدیران دولتی
- ۲- لزوم مراقبت مسئولان در خصوص از بین رفتن روحیه ما می توانیم در جوانان
- ۳- ضرورت اعتقاد به اصل ما می توانیم برای کسب عزت و پیشرفت در همه عرصه‌ها
- ۴- ما می توانیم مستلزم داشتن مدیریت‌های جهادی
- ۵- لزوم پیگیری آرمان ما می توانیم
- ۶- لزوم تلاش دانشگاه‌ها و استادان برای تزریق روحیه ما می توانیم در نسل جوان:
- ۶-۱- نیاز کشور به جوانان با روحیه ما می توانیم

اصل "ما می توانیم":

الف) اصل "ما می توانیم" و امام (ره):

- ۱- امام (ره)، مظهر اعتقاد به خودباوری و ما می توانیم
- ۲- اعتقاد به اصل ما می توانیم، آموزه امام (ره) بزرگوار برای همه ملت ایران
- ۳- تزریق روحیه ما می توانیم، از مظاهر عقلانیت امام (ره)
- ۴- ما می توانیم از جذایبیت های شعارهای امام (ره):
- ۱-۴- شعار ما می توانیم از عوامل جذب جوانان به نهضت امام (ره)

ب) "اصل ما می توانیم" و انقلاب:

ج) تحقق شعار "ما می توانیم":

- ۱-۱- ذلك بأنّ الله لم يك مغيّراً نعمة أنعمها على قوم حتى يغيّروا ما بأنفسهم
- ۱- تحقق باور ما می توانیم نیازمند تغییر:

۲- تحقق شعار ما می توانیم با تقویت عقل و علم و عزم

۳- محقق شدن شعار ما می توانیم با مدیریت جهادی

۴- تحقق ما می توانیم براساس نگاه به واقعیت های کشور

۵- پیشرفت های کشور نشانه تحقق شعار ما می توانیم

(د) اهمیت اصل "ما می توانیم":

۱- قرآنی بودن فرهنگ ما می توانیم:

۱-۱- ولاتهنوا و لاتحزنوا و انتم الاعلون ان کنتم مؤمنین

۲- ما می توانیم از مجموعه عناصر قوه عقلانی نظام اسلامی

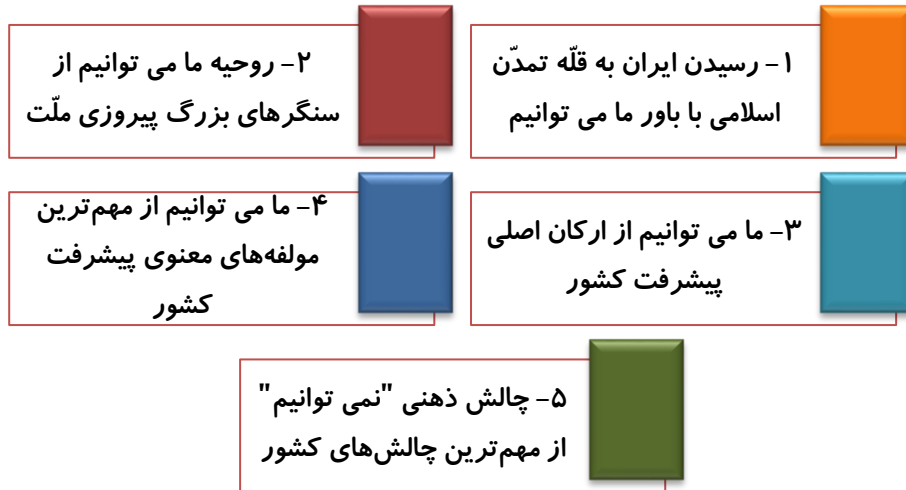
۳- ما می توانیم از مصادیق گفتمان هویت اسلامی

۴- ما می توانیم، شعاری مقبول نزد همه انسان های منصف

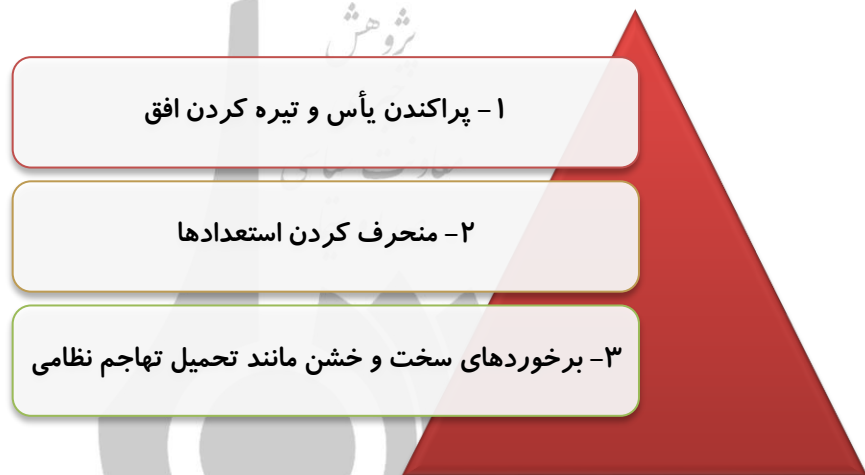
۵- آرمان بودن باور ما می توانیم

۶- مرتبط بودن شعار ما می توانیم با شرف، کرامت و دفاع از ارزش های کشور

ه) باور "ما می‌توانیم" و پیشرفت و تعالی کشور:

و) موانع اصلی در مسیر تحقق باور "ما می‌توانیم":

ز) اصل "ما می‌توانیم" و دشمن:

ح) برخی مصادیق عینی "ما توانستیم":

ط) بایدها و ضرورت‌های اصل "ما می‌توانیم":

۶- لزوم تلاش دانشگاه‌ها و استادان برای تزریق روحیه ما می توانیم در نسل جوان:

۶-۱- نیاز کشور به جوانان با روحیه ما می توانیم

جدول شاخص ها و محور ها به استناد عین عبارات

ردیف	موضوع	مهم ترین محورها	مستندات
۱	اصل "ما می- توانیم"	الف) اصل "ما می- توانیم" و امام (ره): ۱- امام (ره)، مظهر اعتقاد به خودباوری و ما می توانیم ۲- اعتقاد به اصل ما می-توانیم، آموزه امام (ره) بزرگوار برای همه ملت ایران ۳- تزریق روحیه ما می-توانیم، از مظاهر عقلانیت امام (ره) ۴- ما می-توانیم از جذابیت های شعارهای امام (ره): ۱-۴- شعار ما می-توانیم از عوامل جذب جوانان به نهضت امام (ره) ب) "اصل ما می-توانیم" و انقلاب: ۱- ما می-توانیم از ارزش ها و اصول بنیادین انقلاب	<p>«مدیریت های جهادی الهام گرفته از ایمان اسلامی و اعتقاد به اصل «ما می توانیم» که امام بزرگوار به همه ی ما آموخت، ایران را به عزت و پیشرفت در همه ی عرصه ها رسانید. انقلاب به یک انحطاط تاریخی طولانی پایان داد و کشور که در دوران پهلوی و قاجار بشدت تحقیر شده و بشدت عقب مانده بود، در مسیر پیشرفت سریع قرار گرفت؛ در گام نخست، رژیم ننگین سلطنت استبدادی را به حکومت مردمی و مردم سالاری تبدیل کرد و عنصر اراده ی ملی را که جانمایه ی پیشرفت همه جانبه و حقیقی است در کانون مدیریت کشور وارد کرد؛ آنگاه جوانان را میدان دار اصلی حوادث و وارد عرصه ی مدیریت کرد؛ روحیه و باور «ما می توانیم» را به همگان منتقل کرده به برکت تحریم دشمنان، آنگاه به توانایی داخلی را به همه آموخت و این منشأ برکات بزرگ شد^۱».</p> <p>«محصول تلاش چهل ساله، اکنون برابر چشم ما است: کشور و ملتی مستقل، آزاد، مقتدر، باعزت، متدین، پیشرفته در علم، انباشته از تجربه های گران بها، مطمئن و امیدوار، دارای تأثیر اساسی در منطقه و دارای منطق قوی در مسائل جهانی، رکورددار در شتاب پیشرفتهای علمی، رکورددار در رسیدن به رتبه های بالا در دانشها و فناوری های مهم از قبیل هسته ای و سلول های بنیادی و نانو و هوافضا و امثال آن، سرآمد در گسترش خدمات اجتماعی، سرآمد در انگیزه های جهادی میان جوانان، سرآمد در جمعیت جوان کارآمد، و بسی ویژگی های افتخارآمیز دیگر که همگی محصول انقلاب و نتیجه ی جهت گیری های انقلابی و جهادی است^۲».</p> <p>«در مواجهه ی با مشکل، دو جور آدم داریم: یک جور آدم هست که وقتی با مشکل مواجه میشود احساس مسئولیت مضاعف پیدا میکند، جوشش غیرت پیدا میکند. وقتی میبیند مشکل پیش آمد انگیزه ی او مضاعف میشود، احساس مسئولیتش مضاعف میشود، احساس میکند تحرک بیشتری باید انجام بدهد، وارد میدان بشود. یک جور آدم هم هست که وقتی با مشکل مواجه شد دچار یأس و ترس و منفی بافی و "نمیشود" و "نمی توانیم" و "چکار کنیم" و این چیزها میشود. مدیران دولتی باید از نوع اول باشند یعنی وقتی با مشکل مواجه میشوند این روحیه در آنها وجود داشته باشد؛ روحیه ی برخوردار، روحیه ی "می توانیم"، روحیه ی "حتماً اقدام می کنیم"^۳».</p> <p>«در باب ارزشهای اصلی انقلاب و شعارهای انقلاب و اصول بنیادین انقلاب، آنچه من میتوانم عرض بکنم این است که انقلاب، امتحان خوبی در این زمینه پس داده است؛ یعنی ملت ایران توانسته است اصول بنیادین را و شعارهای اصلی انقلاب را به همان استحکام اول، تا امروز حفظ کند. شعارها و ارزشهای اصلی اینها است: استقلال، آزادی، مردم سالاری، اعتماد به نفس ملی و خودباوری ملی، عدالت، و برتر و بالاتر از همه ی اینها تحقق و پیاده شدن احکام دین و شریعت در کشور؛ این شعارها با همان طراوت اول حفظ شده است... ارزش و اصل دیگر، اعتماد به نفس ملی و خودباوری ملت ایران است یعنی ملت، در مقابل دیگران احساس انفعال و سرافکندگی نداشته باشد؛ یعنی روحیه ی «ما می توانیم»؛ این امروز بحمدالله در کشور وجود دارد^۴».</p> <p>«به نظر من مهم ترین چالش کشور ما یک چالش ذهنی است، یعنی همین که افکار عمومی نمیدانند چقدر ثروت در اختیار کشور هست؛ بعضی از مسئولین ما هم متأسفانه نمیدانند</p>

۱. بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران ۱۳۹۷/۱۱/۲۲

۲. بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران ۱۳۹۷/۱۱/۲۲

۳. گزیده ای از بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت ۱۳۹۷/۰۴/۲۴

۴. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۹۷/۰۱/۰۱

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>۲- انقلاب و تزریق روحیه و باور ما می توانیم به همگان</p> <p>ج) تحقق شعار "ما می توانیم":</p> <p>۱- تحقق باور ما می توانیم نیازمند تغییر:</p> <p>۱-۱- ذلك بأن الله لم يك مغيراً نعمته أنعمها على قوم حتى يغيروا ما بأنفسهم</p> <p>۲- تحقق شعار ما می توانیم با تقویت عقل و علم و عزم</p> <p>۳- محقق شدن شعار ما می توانیم با مدیریت جهادی</p> <p>۴- تحقق ما می توانیم براساس نگاه به واقعیت‌های کشور</p> <p>۵- پیشرفت‌های کشور نشانه تحقق شعار ما می توانیم</p> <p>د) اهمیت اصل "ما می توانیم":</p>	<p>چقدر ثروت - ثروت انسانی و ثروت طبیعی - در اختیار کشور هست؛ دشمن هم از همین دارد استفاده میکند. دشمن می‌خواهد بگوید که شما نمیتوانید یا ندارید؛ بنده اصرار دارم به مردم بگویم که ما میتوانیم و ما دارا هستیم و امکاناتمان فراوان است. مسئولین ما باید به قدرت جوانان و به توانایی جوانان ایمان بیاورند و اهمیت بدهند؛ جوانان ما هم باید از کار خسته نشوند، از ابتکار خسته نشوند، از بعضی از قدرشناسی‌ها دلسرد نشوند^۱.</p> <p>- «امام یک جذباتهای شخصی داشت، یک جذباتهایی در شعارهای امام وجود داشت؛ این جذباتها آن قدر قوی بود که توانست قشرهای مختلف مردم و از جوانها را وارد میدان کند.... ازجمله میانی مطرح شده‌ی به وسیله‌ی امام و شعارهای امام بزرگوار، مسئله‌ی مردم سالاری بود؛ یعنی اختیار حاکمیت کشور در دست مردم باشد؛ مردم انتخاب کنند، مردم بخواهند، مردم اراده کنند؛ در همه‌ی عرصه‌های زندگی. یکی از شعارهای امام مسئله‌ی خودباوری ملت بود؛ یعنی اینکه به مردم میگفت و تکرار میکرد که شما میتوانید، شما قادرید؛ در علم، در صنعت، در کارهای اساسی، در اداره‌ی کشور، در مدیریت بخشهای مهم کشور، در اقتصاد و غیره، شما قادر هستید خودتان روی پای خودتان بایستید. اینها جذباتهای شخصیت امام بود که توانست جوانها را جذب کند. و جوانها آمدند به نهضت امام بزرگوار پیوستند، انقلاب به پیروزی رسید^۲.</p> <p>- «حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، «تقویت روحیه‌ی نیروهای مسلح» را وظیفه‌ی دیگر فرماندهان ارشد خواندند و با اشاره به برنامه‌ی دشمن برای «تضعیف روحیه‌ی مسئولان، مردم و نیروهای مسلح»، افزودند: دشمن تلاش می‌کند با استفاده از تاکتیک‌های جنگ روانی، در مسئولان ضعف و تزلزل ایجاد، و احساس «نمی‌شود و نمی‌توانیم» را در آنها القا کند^۳.</p> <p>- «چرا ما برای جوان، برای علم، برای نخبه، برای استعداد برتر، این همه اهمیت میدهم، از دیدنشان خوشحال میشویم، برایشان صرف وقت میکنیم - واقعاً هم صرف وقت میکنیم، این را هم شما بدانید - و صرف همت و مانند اینها میکنیم؟ چرا؟ برای خاطر اینکه ما یک سابقه‌ی تلخی داریم؛ در یک دوران طولانی، ژن ناتوانی، ژن نمیتوانیم، ژن وابستگی به دیگران را در ما تزریق کردند؛ در یک دوران طولانی، از دوران قاجار تا دوران پهلوی، در ملت ما - همین ملت با استعداد - این احساس درونی عدم توانایی و عدم قدرت، ایجاد شد؛ و آن را در ما - در مجموعه‌ی جامعه‌ی ایرانی - نهادینه کردند؛ این سابقه را ما داریم^۴.</p> <p>- «عزیزان من! کشور میتواند پیش برود. اینکه من بارها میگویم تمدن اسلامی و بارها میگویم ایران میتواند قله‌ی تمدن اسلامی قرار بگیرد، شعار و رجزخوانی نیست، این نگاه به واقعیت‌های کشور است. ما میتوانیم؛ ما میتوانیم اقتصادمان را پیشرفت بدهیم، صنعتمان را پیشرفت بدهیم، کشاورزی‌مان را پیشرفت بدهیم و خودکفایی را در آنجاهایی که خودکفایی لازم است به وجود بیاوریم؛ مسئولین باید تلاش کنند. همان‌طور که اول گفتم، هر کس مسئول است حق آن مسئولیت را اداء کند و تلاش لازم را انجام بدهد^۵.</p> <p>- «یکی از سنگرهای دشمن برای تسلط بر کشور ما، عبارت بود از تزریق بی‌اعتقادی به خود، بی‌اعتمادی به خود، نداشتن اعتماد به نفس ملی؛ ... خب، انقلاب آمد این ناباوری را بکلی تبدیل کرد به باور به خود، اعتماد به نفس ملی؛ امروز جوان ایرانی میگوید ما میتوانیم. در</p>

۱ . بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۹۷/۰۱/۰۱

۲ . بیانات در مراسم بیست و هشتمین سالروز رحلت حضرت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۹۶/۰۳/۱۴

۳ . دیدار نوروزی فرماندهان ارشد نیروهای مسلح با فرمانده کل قوا ۱۳۹۶/۰۱/۲۰

۴ . بیانات در دیدار نخبگان علمی جوان ۱۳۹۵/۰۷/۲۸

۵ . بیانات در دیدار کارگران ۱۳۹۵/۰۲/۰۸

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>۱- قرآنی بودن فرهنگ ما می‌توانیم:</p> <p>۱-۱- ولاتهنوا و لاتحزنوا و انتم الاعلون ان کنتم مؤمنین</p> <p>۲- ما می‌توانیم از مجموعه عناصر قوه عقلانی نظام اسلامی</p> <p>۳- ما می‌توانیم از مصادیق گفتمان هویت اسلامی</p> <p>۴- ما می‌توانیم، شعاری مقبول نزد همه انسان‌های منصف</p> <p>۵- آرمان بودن باور ما می‌توانیم</p> <p>۶- مرتبط بودن شعار ما می‌توانیم با شرف، کرامت و دفاع از ارزش‌های کشور</p> <p>۵) باور "ما می‌توانیم" و پیشرفت و تعالی کشور:</p>	<p>بسیاری از موارد در پیشرفتهای علمی - غیر از آنچه حالا امروز بحمدالله در دسترس قرار گرفته است و پیشرفتهایی که تحقق پیدا کرده است - جوانهای ما گاهی اوقات یک فکرهای نویی را مطرح میکنند که دستگاه‌های مسئول توانایی ندارند اینها را جمع‌وجور کنند؛ جوان ایرانی اعتمادبه‌نفس دارد. وقتی باور به خود نبود، پیشرفت هم نیست؛ وقتی باور به خود بود، شعار «ما میتوانیم» بود، توانایی هم می‌آید؛ کشور میشود توانا، ملت میشود توانا. امروز ما این را داریم مشاهده میکنیم^۱.</p> <p>- «امروز، ما هر روزی در کشور یک نوآوری داریم؛ نوآوری علمی، نوآوری فناوری. دشمنان ما وقتی می‌بینند این نوآوری‌ها را، عصبانی میشوند. امروز کشور ما با وجود تحریم در رشته‌های متعددی از دانشهای پیشرفته، جزو ده کشور اول دنیا است. حالا آنچه جلوی چشم مردم است، ابزارهای نظامی و همین وسایل جنگی‌ای است که شما ملاحظه میکنید در اختیار سپاه و ارتش و دیگران هست. پیشرفتهایی که اینها در زمینه‌های گوناگون کرده‌اند، در زمینه‌ی نانو و در همین زمینه‌ی هسته‌ای، به‌خاطر باور به خود است. یکی از سنگرهای دشمن در ایران، ناباوری ملت به خود بود، و یکی از سنگرهای بزرگ پیروزی ملت و جوانان ملت، باور به خود و روحیه‌ی «ما میتوانیم» است. این هم یکی از سنگرهای دشمن بود^۲.</p> <p>- «یک آرمان دیگر عبارت است از آرمان اعتماد به نفس؛ یعنی همین «ما میتوانیم» که در حرفهای شماها هم بود؛ این یک آرمان است. بایستی دنبال تفکر اعتماد به نفس ملی و اعتقاد به قدرت و توانایی ملی [بود] و به‌عنوان یک آرمان حتماً باید تعقیب بشود. البته تعقیب آرمانها یک لوازمی دارد که باید به آن لوازم عمل بشود^۳.</p> <p>- «امروز کشور به جوانهایی نیاز دارد که بتوانند بازوان پُرقدرتی باشند برای پیشرفت کشور، سرشار از انگیزه‌ی ایمانی، بصیرت دینی، همت بلند، جرئت اقدام، اعتمادبه‌نفس، اعتقاد به اینکه «ما میتوانیم»، امید به آینده، افقهای آینده را روشن و درخشان دیدن، روح استغناء - نه به معنای اعراض از فراگیری از بیگانگان، که این را ما هرگز توصیه نکرده‌ایم و نمیکنیم؛ حاضریم شاگردی کنیم پیش دیگران که از ما بیشتر بلدند - روحیه‌ی استغناء از تأثیرگذاری، تحمیل و سوءاستفاده‌ی از انتقال دانش که امروز در دنیای دانشمند که دنیای قدرت استکیاری است این معنا رایج است - این روحیه‌ی استغناء باید در جوان وجود داشته باشد - روحیه‌ی فهم درست از موقعیت کشور که ما در کجا هستیم و کجا می‌خواهیم برسیم و چگونه میتوانیم این راه را طی کنیم - که در بیانات امروز این اساتید، نکات روشنی در این زمینه حقیقتاً وجود داشت - قاطع بودن در برابر دست‌اندازی، تجاوز و خدشه‌دار کردن استقلال ملی؛ ما به جوانهایی با یک‌چنین روحیه‌هایی نیاز داریم. این روحیه‌ها را، این امتیازات را استادها میتوانند در نسل جوان مشغول تحصیل و علم‌آموز کشور، القا کنند و تزریق کنند و به‌وجود بیاورند؛ استاد این است؛ البته با روش، با منش، نه با درس اخلاق^۴.</p> <p>- «کاری که شما باید بکنید این است که اولاً این مسئله‌ی «ما میتوانیم» - که خو شبختانه یک شعار مقبولی در نزد همه‌ی انسانهای منصف در این کشور است - را به مردم نشان بدهید^۵.</p>

۱. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۹۵/۰۱/۰۱

۲. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۹۵/۰۱/۰۱

۳. بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان ۱۳۹۴/۰۴/۲۰

۴. بیانات در دیدار اساتید دانشگاه‌ها ۱۳۹۴/۰۴/۱۳

۵. بیانات در دیدار اعضای ستاد بزرگداشت روز ملی مهندسی ۱۳۹۳/۱۱/۰۶

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>۱- رسیدن ایران به قلّه تمدن اسلامی با باور ما می‌توانیم</p> <p>۲- روحیه ما می‌توانیم از سنگرهای بزرگ پیروزی ملت</p> <p>۳- ما می‌توانیم از ارکان اصلی پیشرفت کشور</p> <p>۴- ما می‌توانیم از مهم‌ترین مولفه‌های معنوی پیشرفت کشور</p> <p>۵- چالش ذهنی "نمی‌توانیم" از مهم‌ترین چالش‌های کشور</p> <p>(و) موانع اصلی در مسیر تحقق باور "ما می‌توانیم":</p> <p>۱- پراکندن یأس و تیره کردن افق</p> <p>۲- منحرف کردن استعدادها</p> <p>۳- برخورد‌های سخت و خشن مانند تحمیل تهاجم نظامی</p>	<p>- «محاسبات جمهوری اسلامی از روز اول براساس منطق عقلانی بوده است؛ براساس یک قوه‌ی عاقله‌ای بوده است. عناصری که این محاسبات را شکل میداده اینها است: اول، اعتماد به خدا و سنن آفرینش؛ دوم، بی‌اعتمادی به دشمن و شناخت او. از جمله‌ی موارد اعتماد به خدا و سنن آفرینش، اعتماد به مردم است؛ اعتماد به ایمانها است؛ اعتماد به محبتها است؛ اعتماد به انگیزه‌های صادقانه است؛ اعتماد به صدق مردم است - که امام بزرگوار ما مظهر این اعتماد بود - اعتقاد به خودباوری و اینکه «ما می‌توانیم» تکیه‌ی به عمل و پرهیز از بیکارگی؛ اعتماد به نصرت الهی؛ تکیه‌ی به تکلیف و مجاهدت در راه تکلیف؛ اینها آن چیزهایی است که از روز اول تا امروز مجموعه‌ی عناصر قوه‌ی عقلانی نظام اسلامی را - که پایه و زیربنای حرکت او بود - شکل داده است»^۱.</p> <p>- «چالشهای درونی ما اینها است: سرگرم شدن به اختلافات در داخل کشور؛ اختلافات فرعی و اختلافات سطحی، ما را سرگرم بکنند، در مقابل هم قرار بدهد، تعارض به‌وجود بیاورد، ما را از مسائل اصلی و از خطوط اصلی غافل بکند؛ این یکی از مصادیق آن چالش اصلی است که عرض شد. از دست دادن انسجام ملت از چالشهای ما است. دچار شدن به تنبلی و بی‌روحیگی، دچار شدن به کم‌کاری، دچار شدن به یأس و ناامیدی، تصور اینکه ما نمیتوانیم، تصور اینکه تا حالا نتوانستیم؛ نخیر، همان‌طور که امام فرمودند ما میتوانیم، باید عزم داشته باشیم، عزم ملی و مدیریت جهادی میتواند همه‌ی این گره‌ها را باز کند. اینها همه، آن چالشهای درونی ما است که باید با اینها مقابله کنیم»^۲.</p> <p>- «اگر بخواهیم به این جایگاه تعریف شده دست پیدا بکنیم، راه آن این است که از دانش، از هوش، از قدرت تحرک بالا، از قدرت ابتکار و از عزم را سخ در همه‌ی بخشها استفاده کنیم و بهره بگیریم... من البته گزارشهایی داشتیم؛ امروز از نزدیک، برخی از آنچه در این گزارشها خوانده بودیم و دیده بودیم، مشاهده کردم. این نشان میدهد که شعار مطرح‌شده‌ی به‌وسیله‌ی امام بزرگوار ما، یعنی شعار «ما می‌توانیم» شعار واقعی است؛ صرفاً شعار لفظی نیست؛ حقیقتاً این‌جور است. کارهایی که برای کشور ما یک روز از نظر برخی از خواص و مدیران ما دست‌نیافتنی بود، امروز دارد به‌آسانی و با روانی در این مجموعه‌ی شما انجام میگردد»^۳.</p> <p>- «این را باید حتماً مراقبت کنید و جلوی آن را بگیرید. در این زمینه من این جمله را هم عرض بکنم؛ یک "میتوانیم" ای را ملت ما گفته؛ نگذارید این "میتوانیم" تبدیل بشود به عکس آن. گفتند ما میتوانیم به قله‌های رفیع علمی برسیم؛ میتوانیم مرجع علمی جهان بشویم؛ میتوانیم خودمان را از حقارت علمی نجات بدهیم، که امروز نجات دادند و دشمنان ما، مخالفین ما دارند اعتراف میکنند که ایران به دانش دست یافته؛ نه فقط در زمینه‌ی هسته‌ای، در زمینه‌های دیگر هم همین را دارند میگویند و اعتراف میکنند. این "میتوانیم" را که در روح این جوانهای ما دارد جولان میکند، نگذارید از بین برود؛ شما هم بگویید میتوانیم و دنبال کنید این میتوانیم را. ما میتوانیم تمدن نوین اسلامی را برپا کنیم و دنیایی بسازیم که سرشار باشد از معنویت و با کمک معنویت و هدایت معنویت راه برود؛ این کارها را میتوانیم انجام بدهیم، که به توفیق الهی هم [این کار را] میکنیم»^۴.</p> <p>- «در باور به خود - اعتماد به نفس - امام به مردم ایران «ما میتوانیم» را تعلیم داد. امام قبل از آنکه «ما میتوانیم» را به مردم ایران تلقین کند و تعلیم دهد، «ما میتوانیم» را در وجود</p>

۱ . بیانات در دیدار مسئولان نظام ۱۳۹۳/۰۴/۱۶

۲ . بیانات در مراسم بیست و پنجمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۹۳/۰۳/۱۴

۳ . بیانات در دیدار کارگران در گروه صنعتی مینا ۱۳۹۳/۰۲/۱۰

۴ . بیانات در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۹۲/۰۹/۱۹

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>ز) اصل "مامی توانیم" و دشمن:</p> <p>۱- تزریق ژن نمی توانیم در ملت ما از دوران قاجار تا دوران پهلوی</p> <p>۲- بهره‌گیری دشمن از تاکتیک‌های جنگ روانی برای القای روحیه نمی‌شود و نمی‌توانیم</p> <p>۳- تلقین نمی‌توانیم از ابزارهای مؤثر دشمنان برای تسلط بر ملت‌ها</p> <p>ح) برخی مصادیق عینی "ما توانستیم":</p> <p>۱- پیشرفت‌های هسته‌ای</p> <p>۲- پیشرفت در زمینه سلول‌های بنیادی</p> <p>۳- پیشرفت در زمینه نانو</p> <p>۴- پیشرفت در زمینه هوافضا</p> <p>۵- اقتدار دفاعی و موشکی</p>	<p>خود زنده کرد؛ اعتقاد خود را به توانایی شخصیتی خود، به معنای حقیقی کلمه، به مظهر بروز و ظهور رساند. ... یکی از ابزارهای مؤثر دشمنان برای تسلط بر ملت‌ها، همین تلقین «نمی‌توانید» است؛ که ملت‌ها مأیوس شوند، بگویند ما که نمی‌توانیم کاری بکنیم. با این ترفند، صد سال ملت ایران در میدانهای سیاست، علم، اقتصاد و همه‌ی میدانهای زندگی عقب افتاد. امام مطلب را برگرداند، این ابزار تسلط ابرقدرتها را از دست آنها گرفت، به ملت ایران گفت «شما می‌توانید»؛ شجاعت را به ما برگرداند، تصمیم و قاطعیت را به ما برگرداند، اعتماد به نفس را به ما برگرداند، ما ملت ایران احساس کردیم می‌توانیم؛ حرکت کردیم، اقدام کردیم؛ لذا ملت ایران در همه‌ی میدانها - که حالا اشاره‌ای خواهیم کرد - در این سی و چند سال پیروز شده است^۱».</p> <p>- «امام بزرگوار فرهنگ «ما می‌توانیم» را به دهان مردم انداخت و در دل آنها جایگزین کرد؛ این همان فرهنگ قرآنی است که فرمود: «و لا تهنوا و لا تحزنوا و انتم الاعلون ان کنتم مؤمنین». خود ایمان به معنای علو است. ایمان وسیله‌ی علو مادی است، اما فقط این نیست؛ نفس ایمان علو آور است، عزت آور است، یک ملت را رشد میدهد. خود امام جلو افتاد، رهبری کرد، آن وقت انگیزه‌ها در مردم بیدار شد، همتها در مردم بیدار شد، استعدادها جوشیدن گرفت؛ و عمل مردم، حضور مردم در صحنه، زمینه‌ی جلب رحمت الهی شد. این، نکته‌ی بسیار عظیمی است^۲».</p> <p>- «یک مظهر دیگر عقلانیت امام، تزریق روح اعتماد به نفس و خوداتکائی در ملت بود. ... پیشرفت‌های ما در زمینه‌ی علمی، در زمینه‌ی صنعتی، در انواع و اقسام عرصه‌های زندگی، معلول همین اعتماد به نفس است. امروز جوان ایرانی ما، صنعتگر ایرانی ما، دانشمند ایرانی ما، سیاستمدار ایرانی ما، مبلغ ایرانی ما احساس توانائی میکند. این شعار «ما می‌توانیم» را امام بزرگوار در اعماق جان این ملت قرار داد. این، یکی از مظاهر مهم عقلانیت امام بزرگوار بود^۳».</p> <p>- «این خودباوری و اعتماد به نفس ملی یکی از دو رکن اساسی پیشرفت هر کشور است. یک رکن، امکانات مادی است، اما امکانات مادی کافی نیست. یک ملت ممکن است امکانات مادی زیادی هم داشته باشد، اما به رشد و ترقی و تعالی نرسد؛ نتواند یک ملت عزیز و قدرتمند بشود. خوب، ما در دوران قبل از انقلاب همین نفت را داشتیم، همین گاز را داشتیم، همین معادن عظیم فلزات ذی‌قیمت را داشتیم، همین استعدادهای درخشان و نیروی انسانی با استعداد را داشتیم؛ اما در عین حال یک ملت دست‌سوم، گمنام در دنیا، توسری‌خور قدرتهای بزرگ، زیر یوغ یک حکومتی که فاسد بود، دست‌نشانده بود، متصل به دشمنان ملت بود، زندگی میکردیم. پس امکانات مادی کافی نیست، مؤلفه‌های دیگری لازم است؛ مؤلفه‌های معنوی. یکی از مهمترین این مؤلفه‌ها، همین خودباوری است، اعتماد به نفس است و اینکه یک ملت باور کند که میتواند^۴».</p> <p>- «سه مانع اصلی در راه فرایند اعتماد به نفس و به ثمر رسیدنش وجود دارد که ما باید متوجه این سه رخنه باشیم. این سه رخنه می‌توانند فرایند اعتماد به نفس ملی و منتهی شدن آن به پیروزی‌های پیدریبی و رسیدن به آرمانها را مخدوش کنند. اول، ایجاد یأس است؛ تیره کردن</p>

۱ - بیانات در مراسم بیست و چهارمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۹۲/۰۳/۱۴

۲ - بیانات در مراسم بیست و سومین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۹۱/۰۳/۱۴

۳ - بیانات در مراسم بیست و دومین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۹۰/۰۳/۱۴

۴ - بیانات در مراسم بیستین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۸۸/۰۳/۱۴

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>۶- گسترش جامعه دانشگاهی</p> <p>۷- پیشرفت در سدسازی و نیروگاه سازی</p> <p>۸- ساخت‌های صنعتی</p> <p>۹- سازه‌های ساختمانی، عمران و مهندسی‌های گوناگون</p> <p>۱۰- طراحی ماشین‌ها و هواپیماها</p> <p>ط) بایدها و ضرورت- های اصل "مامی توانیم":</p> <p>۱- لزوم وجود داشتن روحیه "می‌توانیم" در مدیران دولتی</p> <p>۲- لزوم مراقبت مسئولان در خصوص از بین رفتن روحیه مامی توانیم در جوانان</p> <p>۳- ضرورت اعتقاد به اصل ما می‌توانیم برای</p>	<p>افق، به رخ کشیدن فاصله‌های علمی... یکی منحرف کردن استعدادها، یکی هم برخورد سخت و خشن؛ یعنی تحمیل تهاجم نظامی و از قبیل اینها^۱».</p> <p>«اسلام ظرفیتش خیلی زیاد است. قله‌هایی که اسلام جلو ما قرار میدهد، خیلی برتر از اینهاست. باید این قله‌ها را طی کنیم؛ باید به این قله‌ها برسیم. ... ما میتوانیم دوباره این راه را پیش بگیریم و پیش برویم. «ذلک بأنّ اللّٰه لم یکمّیرا نعمهً أنعمها علی قوم حتی یغیروا ما بأنفسهم». همان اندازه که ما در خودمان تغییر ایجاد کردیم، پیش رفتیم؛ خدای متعال ما را جلو برد. باز هم بایستی این حرکت ادامه پیدا کند. این مربوط به مسائل داخل کشور ماست. امتحانها هم زیاد است^۲».</p> <p>«ایجاد یک گفتمان نو در سطح بین‌الملل اسلامی. همین گفتمان هویت اسلامی و سلطه‌ناپذیری و استقلال را این نظام ایجاد کرد؛ گسترش داد. و ارتباطات و همسایه‌ها و غیره و غیره؛ حرف زیاد است. ما باید این کارآئی را افزایش بدهیم، با علم، با عقل، با عزم؛ سه تا «عین». عالمانه باید باشد؛ عاقلانه باید باشد؛ عازمانه باید باشد. باید با عزم همراه باشد؛ با سست‌عنصری و سست‌عهدی نمیشود پیش رفت. علم و عقل را به کار بگیرند و عزم ملی را مثل موتوری پشت سر اینها قرار بدهند. ما میتوانیم این کارآئی را افزایش بدهیم... بایستی عقلمان را و علممان را و عزممان را تقویت کنیم که اینها با ذکر الهی که قبلاً صحبت کردم، همه حاصل خواهد شد. البته تهدید میکنند. تهدید اهمیتی ندارد^۳».</p> <p>«انقلاب، همه‌ی وجدانهای این مردم را تکان داد، ماها را بیدار کرد، متوجه هویت خودمان کرد، تواناییهای خودمان را به ما نشان داد و «ما میتوانیم» را شعار ما قرار داد. ما هم وارد شدیم و تجربه کردیم؛ دیدیم بله، میتوانیم^۴».</p> <p>«چرا ما راه دیگران را برویم؟ چرا از خودمان غافل شویم؟ ما می‌توانیم؛ ما پیشرفت کرده ایم؛ یک نمونه اش جامعه‌ی دانشگاهی ماست^۵».</p> <p>«روح جویندگی، روح امید، روح اتکاء به نفس و این که «ما می‌توانیم» را در بین نسل خودتان تقویت کنید. البته اغلب مردم از این توفیقات خبر ندارند. من اصرار دارم بر این که این پیشرفت‌ها به گوش مردم برسد. به دولتی‌ها می‌گویم کارهایی که دارد انجام می‌گیرد، به مردم بگویید. روزی بوده یک صدم آنچه را که امروز داریم انجام می‌دهیم، قادر نبودیم بسازیم. آن روز خیلی دیر نیست؛ همین بیست و پنج سال پیش است. ما تا قبل از انقلاب امید نداشتیم بتوانیم نیروگاه بسازیم؛ بتوانیم سد بسازیم؛ بتوانیم فناوری‌های پیچیده را حتی بفهمیم، چه برسد به این که بسازیم؛ اما امروز همه‌ی اینها وجود دارد^۶».</p> <p>«البته آقایان وزرا که آمدند گزارش دادند، گزارش‌های خوبی دادند؛ لیکن این گزارش‌ها به هیچ وجه نمایانگر واقعیت‌هایی که آن روز بوده و امروز هست، نیست؛ واقعیت‌ها خیلی فراتر از این است؛ آقایان فرصت نکردند مفصل گزارش بدهند. آن روزها کشور و نظام به مهندس ما برای ساخت و تحقیق و رشد علمی و حتی برای بهره‌برداری میدان نمی‌داد. من قبلاً در مصاحبه‌ی، بعد از آن که از سد دز بازدید کردم، این نکته را گفتم؛ شاید شما هم شنیده</p>

۱. بیانات در دیدار دانشجویان دانشگاه‌های استان یزد ۱۳۸۶/۱۰/۱۳

۲. بیانات در دیدار کارگزاران نظام در روز عید سعید فطر ۱۳۸۶/۰۷/۲۱

۳. بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۶/۰۶/۳۱

۴. بیانات در دیدار نخبگان جوان ۱۳۸۵/۰۶/۲۵

۵. بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان استان کرمان ۱۳۸۴/۰۲/۱۹

۶. بیانات در دیدار جمعی از مخترعان جوان ۱۳۸۴/۰۱/۳۰

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>کسب عزت و پیشرفت در همه عرصه‌ها</p> <p>۴- ما می‌توانیم مستلزم داشتن مدیریت‌های جهادی</p> <p>۵- لزوم پیگیری آرمان ما می‌توانیم</p> <p>۶- لزوم تلاش دانشگاه‌ها و استادان برای تزریق روحیه مامی توانیم در نسل جوان:</p> <p>۶-۱- نیاز کشور به جوانان با روحیه ما می‌توانیم</p>	<p>با شید. بعد از آن که شرکت‌های خارجی قسمتی از سد دژ ما را ساختند، برای مدت کوتاهی بهره برداری از نیروگاه آن را به یک شرکت داخلی دادند. بعد می‌خواستند ظرفیت نیروگاه را دو برابر کنند. یک شرکت امریکایی که متعهد شد بیاید ظرفیت نیروگاه را دو برابر کند، وقتی دید بهره بردار، ایرانی است، گفت اینها باید بیرون بروند؛ بنابراین اجازه نداد. دولت ایران بهره بردار ایرانی را بیرون کرد و بهره برداری از نیروگاه دژ را به یک شرکت ایتالیایی داد؛ آن وقت امریکایی‌ها ظاهراً حاضر شدند بیایند پنجاه درصد دیگر نیروگاه را تکمیل کنند. بنابراین به ایرانی اصلاً اجازه داده نمی‌شد؛ حتی در زمینه بهره برداری. برای همین هم هست که ما در زمینه‌های ساخت - چه ساخت‌های صنعتی، چه سازه‌های ساختمانی، عمران و مهندسی‌های گوناگون در آن زمان - واقعاً یک چیز قابل ذکر و قابل عرضه‌ی که ساخت ایرانی باشد، نداریم؛ درحالی‌که نیروهای ما همان نیروهایند و نسل امروز از نسل دیروز متمایز و متفاوت نیست. همین جوانهایی که امروز توانسته‌اند این سدها، این نیروگاه‌ها، این بزرگراه‌ها، این خط آهن‌ها، این کارخانجات گوناگون، این طراحی‌های ماشین‌ها و هواپیماها، این سلاح‌های نظامی و این فناوری پیچیده‌ی هسته‌ی را تولید کنند، در نسل گذشته‌ی ما هم بودند؛ اما از این چیزها خبری نبود. این بزرگترین خدمت انقلاب به کشور است. به نظر من در زمینه‌های علمی، بزرگترین خدمت این است که این باور را به ما ایرانی‌ها بخشید که ما می‌توانیم؛ همان تعبیری که امام کردند: «ما می‌توانیم»^۱.</p> <p>- «کسانی که به عزت مردم ایران و استقلال کشور و شرف و کرامتی که این ملت برای آن ارزش قائل است، اهمیت نمیدهند، آن روز و امروز و در طول سالها، همیشه با توصیه‌های ناجوانمردانه و بزذلانه خود سعی کرده‌اند ملت ایران را دلیل و ضعیف کنند؛ همیشه هم تکیه شان به این است که ما نمیتوانیم! در دل خودشان ضعف موج میزند؛ اما این را به ملت ایران نسبت میدهند. در دل خودشان فروغ ایمان نیست؛ این را به مردم مؤمن نسبت میدهند. این جفای به مردم مؤمن است. ملت ما ثابت کرده آن جایی که پای شرف، کرامت و دفاع از ارزشهای کشور و ارزشهای والای اسلامی در میان است، از همه توان خود استفاده و دشمن را مغلوب می‌کند»^۲.</p> <p>- «ما هرگز به داشته‌های دیگران پشت نمی‌کنیم. هر کسی هرچه دارد؛ چه علم، چه امکانات، چه تکنولوژی و موجودی فنی او - وقتی که ناگزیر باشیم - اگر بتوانیم همه‌ی آنها را در خدمت هدفهای خودمان قرار بدهیم، لحظه‌ی دریغ نخواهیم کرد. ما همه‌ی اینها را بایستی وسیله و پلی برای جوشیدن استعداد سازندگی از درون کشور قرار بدهیم. هر جا که میتوانیم در داخل کشور تولید کنیم، بایستی این را بر استفاده‌ی از مصنوعات خارجی ترجیح بدهیم. هر چیزی که در داخل کشور تولید میشود، برای ما مبارکتر از مشابه خارجی آن است؛ حتی اندکی بهتر از آن که از دست دیگری و دروازه‌یی از دروازه‌های کشور وارد بشود»^۳.</p>

۱ . بیانات در دیدار جمعی از مهندسان ۱۳۸۳/۱۲/۰۵

۲ . بیانات در دیدار جمعی از ایثارگران و خانواده‌های شهدا ۱۳۸۱/۰۳/۰۱

۳ . بیانات در دیدار مدیران وزارت نفت ۱۳۷۰/۰۹/۱۲